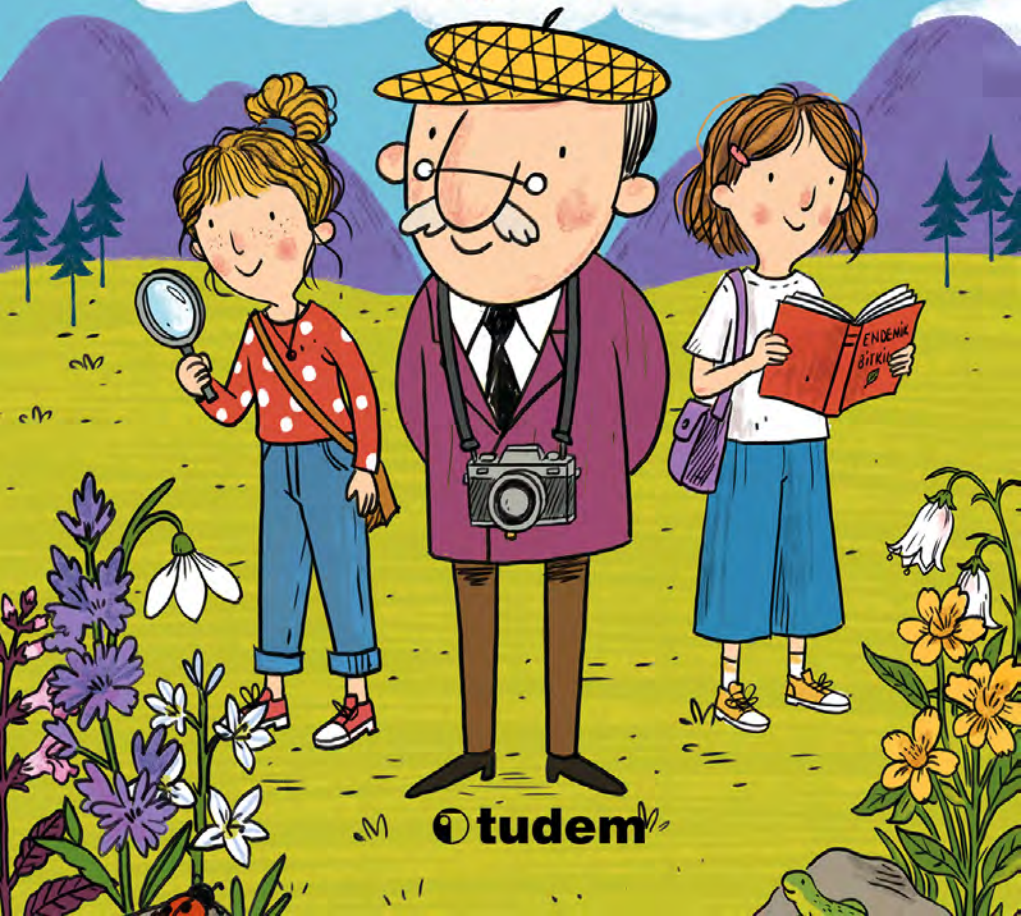

PELİN CANSU SARIYILDIZ

BİTKİ DEDEKTİFLERİ

KAYIP HARİTANIN İZİNDE

Resimleyen: Gül Sarı

tudem

PELİN CANSU SARIYILDIZ

BiTKi DEDEKtiFLERi

KAYIP HARİTANIN İZİNDE

BİTKİ DEDEKTİFLERİ KAYIP HARİTANIN İZİNDE

© 2026, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Pelin Cansu Sarıyıldız
RESİMLEYEN: Gül Sarı
EDİTÖR: Barış İnce
SON OKUMA: Hazal Çevik
GRAFİK UYGULAMA: Sezer Gök

BASKI VE CİLT: Özyurt Matbaacılık İnş. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Saray Mahallesi 123. Cadde No:2/1 Kahramankazan/Ankara
Tel: 0312 384 15 36

Birinci Baskı: Ekim 2026 (2000 adet)

ISBN: 978-625-380-121-2

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 46772

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez, çoğaltılamaz.

PELİN CANSU SARIYILDIZ

BiTKi DEDEKtiFLERi

KAYIP HARİTANIN İZİNDE

Resimleyen: Gül Sarı

 tudem

Pelin

Cansu

Sarıyıldız

1991 yılında Ankara'da doğdu. Derslerde bile sıranın altından kitap okuyan bir çocuk olarak hep yazar olma hayali kurdu. Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği bölümünü bitirdi. Çocukluk düşünün peşinden gidebilmek için yüksek lisansı yarıda bıraktı. Ankara'da mühendis olarak çalışıyor ve masasının altından kitap okumaya devam ediyor.

Tudem Yayın Grubundan Çıkan Kitapları:

Roman:

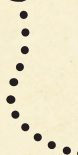
Zaman Ustası

Bitki Dedektifleri Kayıp Haritanın İzinde

Truva kardeleni

Galanthus trojanus

Beypazarı geveni

Astragalus beypazaricus

Kızıldağ menekşesi-Pembemenekşe

Viola kizildaghensis

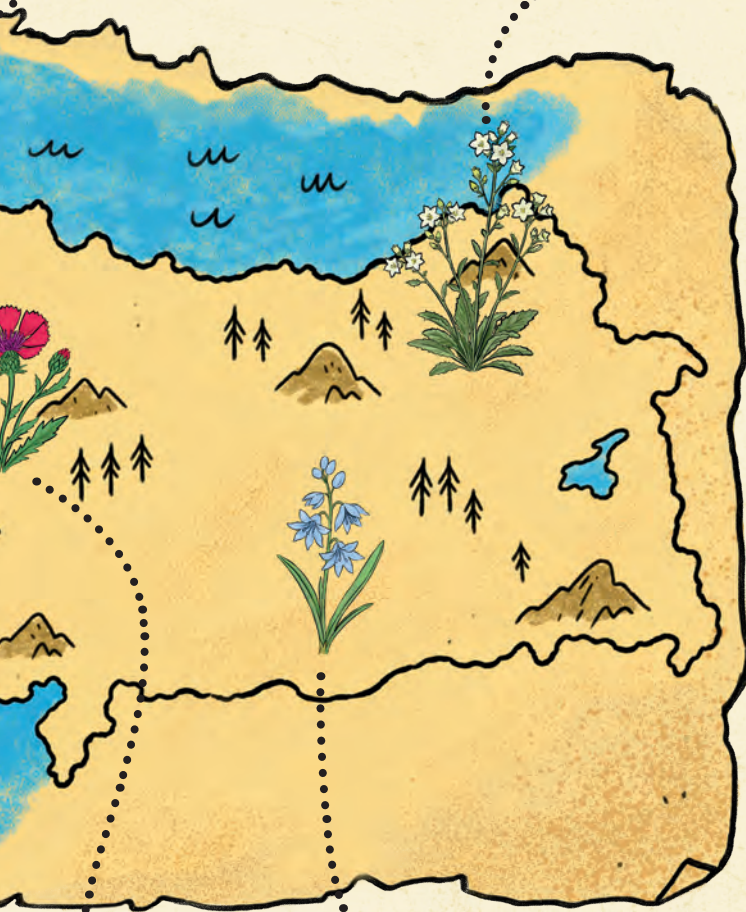
Koyak tülübaşı

Psephellus hadimensis

Ay şalbası
Salvia aytachii

İspir çingırağı
Campanula troegerae

Hoş sümbül-Mezopotamya sümbülü
Scilla mesopotamica

Sevgi çiçeği-Yanardöner
Centaurea tchihatcheffii

Benim bitki uzmanı bir dedem var.

Bütün hayatı otların ve ağaçların, yaprakların ve köklerin arasında geçmiş. Sırtında çantası, elinde fotoğraf makinesi, Türkiye'nin her yerini karış karış gezmiş. İsimlerini aklımda tutamadığımı türlü türlü bitkiyi keşfetmiş.

Hatta bir tanesine onun adını vermişler: *Salvia keremii*. Bu çok ve acayip yapraklı, pembemsi uzun çiçek demetinin çerçevelenmiş bir fotoğrafı dedemin salonunda asılı duruyor.

Dünya kadar saksı bitkisinin hemen üzerinde.

Kerem dedem çocuklarına en sevdiği alanla yani bitkilerle ilgili isimler koymak istemiş. İki kıza iki isim: Botanik ve Endemik.

“Hayatta olmaz,” demiş anneannem ateş püskürerek. “Bunlar nasıl isim böyle? Ben Leyla koymak istiyorum.”

Dedem o zamanlar oldukça inatçıymış ve ısrarla, “Hayır efendim,” demiş. “Kızlarımın adı bitki olmalı.”

Anneannem, “Bari Gül olsun o zaman,” demiş çaresizce. “Ya da Funda...”

Ama dedem tutturmuş da tutturmuş. Ne de olsa botanik onun mesleği, endemik bitkiler ise uzmanlık alanıymış. Sonunda bu savaşı kazanmış.

Annemin adı Botanik, teyzeminkiyse Endemik olmuş.

Ama tabii iş, torunlarının ismine gelince sözünü geçirememiş.

“Petunya?” diye önermiş hevesle. “Zencefil? Adaçayı olsun bari.”

Annem de, teyzem de “Hayatta olmaz,” demişler. Yine de en azından daha yaygın olan bitki isimlerine razı olmuşlar.

Böylece benim adım Pelin olmuş, kuzeniminki de Kardelen.

Evet, benim bitki uzmanı bir dedem var. Kendi tanımıyla Emekli Botanik Profesörü.

Ve ben dedemi çok seviyorum.

Tabii onun sayesinde, bitkileri de...

Dedemi sık sık ziyaret ederdik. Her geldiğimizde bizi usul usul saksı bitkileri alanına yönlendirir ve orada botanik hakkında ilk derslerimizi verirdi.

“Bakın, bu gördüğünüz soğanlı bir bitki.”

Kuzenim Kardelen; altı yapraklı, içi mor dışı beyaz renkli güzel çiçeğe -artık adının zambak olduğunu biliyordum- baktı. “Ama soğana benzemiyor.” Eğilip kokladı. “Soğan gibi de kokmuyor.”

Dedem gülümsedi. “Ama öyle. Yer altında, depo işlevi gören yumruları var. Hatta kardelen de soğanlı bir bitki çeşididir.”

Kardelen soğan bulabilirmiş gibi kollarını kaldırıp sağına soluna bakındı ve yüzünü buruşturdu.

“Bu da çiçeklerin kraliçesi, orkide,” diye devam etti dedem. Zarif görünen ve yalnızca iki dalı olan pembe-beyaz çiçekleri gösteriyordu.

“Yeterince iyi bakamazsan çiçek açmaktan vazgeçer, sana küser. Güneş alacak ama doğrudan değil. Sulanacak ama çok fazla değil.”

“Bilmece gibi oldu,” dedim kıkırdayarak.

“Ona sevgini göstereceksin,” dedi şefkatle orkidenin yapraklarına dokunarak. “Nazlıdır, sabretmeyi bileceksin.”

İşte böyle bir sevgiydi onunki.

“Peki ama annemin adından yani endemik bitkilerden niye hiç yok burada?” diye sordu Kardelen.

Dedem orkidenin üzerinden doğruldu. Şimdi yine önemli bir ders vermek üzere olan öğretmen havasına girmişti.

“Çünkü sevgili torunum, endemik bitkiler koparılamaz. Ekilemez, dikilemez. Yerinden edilemez. Bunları yapmak yasaktır.”

Kuzenim ve ben şaşkınlıkla ona baktık.

“Tabii keyfi amaçlarla. Ama eğer gerekli görülürse botanik bahçelerinde kontrollü bir şekilde yeniden dikilebilir.”

“Neden ama? Onların diğerlerinden ne farkı var?” dedim.

“Çünkü endemik bitkiler o yöreye özgüdür. Bulundukları yerden başka yerde yetişmezler. Hele bazıları çok nadir bulunur. Belki sadece bir kaya parçasının üzerinde, belki bir dağın sadece bir tarafında.”

“Yani başka şehirlerde bulunmaz mı?” diye sordu Kardelen.

“Başka ülkede bile bulunmaz,” dedi dedem, gözlerinde bir pırıltıyla. “Sadece o ülkenin o bölgesinde yetişir. Bu yüzden çok değerlidir. Ve korunmalıdır.”

İkimiz de şaşırmış ve etkilenmiştik.

“Böyle kaç tane bitki var ülkemizde?”

“Dört bine yakın,” dedi dedem. “Ve birine,” dedi gururla, başının tepesindeki çerçeveli bitki fotoğrafını göstererek, “benim adım verildi.”

Fotoğrafa baktım. Dedem bir bitki keşfetmişti. Hatta bir değil, çok daha fazlasını.

“Yani sen bir kâşifsin,” dedim hayranlıkla.

Kahkaha attı. “Öyleyim, değil mi?” İkimizin de yanaklarını sıktı. “Hazır kahkaha atmışken, kahaçaçiçeğigiller diye bir bitki familyası olduğunu biliyor muydunuz?”

Kardelen’le birbirimize baktık. Bitki dersleri belli ki daha yeni başlamıştı.

PELİN CANSU SARIYILDIZ

BITKİ DEDEKTİFLERİ

KAYIP HARİTANIN İZİNDE

İki kuzen, tatilde dedelerini ziyaret ettiklerinde onları nasıl bir serüvenin bekleyeceğinden habersizdirler. Kerem dede, sırtında çantası, elinde fotoğraf makinesi, Türkiye'nin her yerini karış karış gezmiş bir botanikçidir. Hazırlanmasına ön ayak olduğu Anadolu'nun endemik bitki haritası çalınınca, bitkileri koruma görevi ona ve torunlarına düşer. Memleketimizin o doğal güzellikleri içinde müthiş bir kovalamaca başlar.

Pelin Cansu Sarıyıldız, bu macera dolu hikâyede ülkemizin nadir bitkilerini tanıtırken, şehirlerimizin tarihini ve geleneklerini vurgulamayı da ihmal etmiyor.

tudem.com

tudemyayingrubu

ISBN: 978-625-380-121-2

9 786253 801212